

Déli Hirlap

23

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Timișoara-Belváros, Széchenyi-ter 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontúl 10 óráig 2-42. • Előfizetési árak külföldön: havonként 30 Lei, negyedévre 80 Lei, félévre 100 Lei, egész évre 200 Lei. Egyes szám ára 4 Lei, Bukarestben 5 Lei.

Gazdaságpolitikai Napilap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VUCHETICH ENDRE DR.

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken hához kézbesítéssel: havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Állami tisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 70 Lei, negyedévre 210 Lei, félévre 400 Lei, egész évre 800 Lei.

1928 / PÉNTEK / OKTÓBER 19

ÁRA 4 LEI / BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, IV. ÉVF. / 244 SZÁM

A közvélemény a magyarság határozatáról

Temesvár, okt. 18.

Nem az állampolgárság ellen irányuló mozgalom és nem az állameszme ellen folyó küzdelem a romániai magyar kisebbségi nemzet határozata, hogy panaszait a Nemzetek Szövetségéhez fordul, hanem egy, jogában az orvoslás minden reménye nélkül mélységesen sértett és agyonsanyargott nép segélykiáltása. Tíz esztendő után a papirkosár részére való memorandumozás hasztalanságát belátva, az utolsó törvényes utat választja, segítséget kérve azoktól, akik jogai valóraváltását ígérték és biztosították. A román sajtónak is csak ultrasovinista orgánumai beszélnek irredentizmusról, de ezeknél ez a vád már régebben is olyan üresen kongott, mint most.

— Nines igaza a magyarságnak, — mondotta tegnap a nemzeti parasztpártnak egyik politikusa — mikor elhatározta, hogy nemzetközi forumhoz fordul, mert meg kellett volna várnia, amíg mi megyünk panaszainkkal a Népszövetség elé. Mert nekünk bánási és erdélyi románoknak legalább olyan súlyos sérelmeink vannak, mint maguknak.

Bizonyára nem gondolta ezt komolyan, de jellemző az ország lakossága tekintélyes részének hangulatára. Ezt tükrözik vissza a román lapok is, amelyek közül a Cuvantul megállapítja, hogy az összes sérelmek a törvények nemrespektálásából származnak és ezért románok és magyarok egyaránt szenvednek, az Adeverul pedig felveti a kérdést, miért nem adják meg a kisebbségeknek járó jogokat?

A Brassói Lapok örvendenek a határozatnak és kijelentik, hogy a jövőben függetlenségük megtartása mellett fokozottabban támogatják a Magyar Pártot céljai elérésében. A kolozsvári magyar sajtó — úgy a hivatalos Keleti Újság, mint az ellenzéki Ellenzék — rámutat ezen határozat indokaira és fontoságára. A nagyváradi lapok közül csupán a Nagyvárad foglalkozik az ügygel egy az érhetlenségig agyoncenzurázott cikkben. Az Erdélyi Hirlap és Aradi Közlöny a tudósítás közlésével egyelőre lezárják

az ügyet. A Temesvári Hirlap helyesli a határozatot az eddigi megalkuvások helyett. Szépséghibának mondja a reformcsoportú távolmaradását és magyarázni igyekszik állásfoglalását. Közben olyan inget vesz magára, melyet nem rászabtak, amikor tegnapi vezércikkünkre utalva tiltakozik az

Román lapok véleménye

A Curentul, a román ultrasovén nemzeti irányú lapja, amely amugy is módját találja mindig, hogy mindazon üssön, ami magyar, a következő megállapításokat teszi: — Tehát a magyarság a Nemzetek Szövetsége elé járul. Ezt a határozatot előre láttuk. Ez a határozat csak megerősíti azt a nagygyűléssel szemben előre leszögeztet nézetünket, hogy azon az irredenta sugalmazások győzedelmeskednek.

Kötelességünk, hogy a Magyar Pártnak erről a székelyudvarhelyi gesztusáról tudomást vegyünk, annál is inkább, mert határozottan állást foglalt ismert határozatával a román politika ellen.

Az ellen a politika ellen, amely a magyarságnak kézzelfogható engedményeket tett. Ez a határozat meglepetés is, de tanítás is. A Romániában élő nemzetek és népek harmonikus együttéléséről szóló legendát megzavarja egy határozat.

A Cuvantul a román intellektuelek intranzigenségéről ismert orgánuma a következőket írja: Tíz év óta szenved a magyarság, — kiáltják Székelyudvarhelyen. Álljunk meg ennél a kiáltásnál. Ne mondjunk ellent ennek a

születésített magyarság« vádjá ellen. Ha kissé körülnéz a sajtó berkeiben, hamarosan rá fog akadni azokra, akiknek a magyarság kisebbségi politikájában ez az új utakra való térés egyszerű riportnál nem több és akik a magyar irást nagyszerűen tudják felváltani aprópénzre.

tíz évnek, ne állítsuk szembe a mi ezer évünkkel és ne is csináljunk számadást azokról az évekről, amelyeket erdélyi román harcosok börtönökben töltöttek és ne is hasonlítsuk össze a mai román törvényeket a magyar uralom törvényeivel.

Miért szenved a magyarság? Világos, hogy a törvények és szerződések nemrespektálása miatt.

De vajjon csak a magyarság szenved a törvénytelen uralma miatt? Ha igaz az, hogy ma a magyarság sokkal többet szenved, mint az elmúlt évek során, akkor csak a saját hibái és árulásai miatt bűnhődik. Mert a magyarság politikai harca abban merült ki, hogy a mindenkor oligarchikus kormányokkal választási egyezségeket és egyéb paktumokat kötött. Ahelyett, hogy mindenki számára követelte volna a törvényességet, eladta a szavát és súlyát kulisszámögötti előnyökért. A magyarság csak a maga számára akart törvényességet, a többiekkel nem törődött.

És ma együtt nyög falvakban és városokban a magyar nép a román néppel, amelynek elvették a szavazatát és a politikai szabadságát.

És mi az eredmény? Most Genfben mennek, ahol akármilyen is lesz az eredmény, éppen a genfi ut miatt szembe találja magát az egész román nemzet. A magyarság megindította a faji harcot, ahelyett, hogy az országban keresték volna az együttműködést azokkal, akiknek az a céljuk, hogy eltávolítsák helyükről a visszaélőket és visszaállítsák a törvény uralmát...

Az Adeverul a következő megállapítást teszi a székelyudvarhelyi nagygyűlésen hozott határozattal kapcsolatban:

— A szászok gesztusát, (a szász kisebbség ugyanis panaszait emlékiratba foglalva eljuttatta a kormányhoz) akiknek jóakarátát két tényező biztosítja, ugymint a nagy távolság Németországtól és a tradicionális oportunitizmus, kihasználta a magyar kisebbség, amely tulment a határon és így gyanúsításoknak teszi ki magát.

Azoknak a gyanúsításoknak teszi ki magát, hogy más céljai is vannak, mint a felsorakoztatott jogok biztosítása a román állameszme keretében.

Ugy hisszük, hogy hibásan eselkedett ezzel a határozattal a magyarság, éppen azért, mert gyanúsakká válnak és még az öntudatos román közvélemény rokonszenvét sem biztosíthatják maguknak. A népkisebbségi panaszokat teljesíteni kell és a kisebbségi problémának precíz törvény keretein belül való megoldásának halogatása, halasztását jeleníti az ország konzolidálásának.

Ha látjuk a kisebbségek kétségbeesését jogaik miatt, önként adódik a kérdés, miért nem nyert elintézetést mindaddig ez az alapvető probléma? Hiszen maga a régens-tanács is kifejezésre juttatta a parlamentet megnyitó kéziratban ennek a kérdésnek a szükségességét.

Az összes pártok megegyeztek abban, hogy a kisebbségi kérdést meg kell oldani. És mindazok, akik ezt nem oldják meg, az ország érdekei ellen dolgoznak és újabb agitációs fegyvert adnak ellenünk.

A Viitorul nem vesz tudomást a határozatról.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3.131/2 Párisban —

Temesvári magánárfolyamok 1928 október 18-án reggel:

Angol font: 805¹/₄—805¹/₂—806 00—, dollár: 165 40—165 70—165 00,
dinár: 2 92— külföldi, 2 89 belföldi, 2 89 effect, hollandi forint 66 5
66 60—66 60, francia frank: 6 48—6 50—6 50, olasz lira 8 68—8 70—8 70
cseh kor.: 4 92 00—4 92 3/4—4 93, német márka: 39 60—39 56—39 60, osztrák
schilling: 23 37—23 32—23 40, magyar pengő: 28 95—28 98—29 20, svájci
frank: 31 94—31 97—32 00.

Terményárak:

Buza 705, ótengeri 905, uttengeri 630, zab 615, korpa 530, napraforgómag 650, árpa 625 lei száz kilogrammonként.

MA ESTE DOHNÁNYI

Szigoru büntetés vár mindazokra a lakókra, akik a legközelebbi lakásösszeírást elhanyagolják

Temesvár, okt. 18.

Közölte már a Déli Hírlap a kormány ama szándékát, hogy a lakásokat összeírja. Az erre vonatkozó rendelet most jelent meg és kijelenti, hogy ez az összeírás csak azokban a városokban történik meg, amelyekben a lakosság száma felülmúlja az ötvenezret. A rendelet célja, hogy lehetőleg tiszta kép formálódjék ki a városi lakásviszonyokról, mert ennek alapján akarja tudvalevően a kormány eldönteni, hogy van-e szükség további lakásvédelemre és ha igen, kinek a számára és milyen mértékben.

Temesvároft a lakások összeírását a rendőrprefektúra végzi és pedig az egyes kerületek rendőrkomiszáriátusai útján.

A rendőrprefektúra felhívja a lakókat, — akár főbérlet, akár albérlet — hogy a szükséges nyomtatványok átvétele végett október 18. és 28. napjai között az illetékes rendőrkomiszáriátusuknál jelentkezzenek.

A jelentkezés a vezetéknevek kezdőbetű szerint a következőképpen történik: október 18-án A—B, október 19-én C—D, október 20-án E—F, október 21-én G—H, október 22-én I—J, október 23-án L—M, október 24-én N—O, október 25-én P—R, október 26-án S—T, október 27-én U—V, október 28-án W—Z és azok is, akik a számukra kijelölt napon elfogadható ok miatt a jelentkezést elmulasztották. A nyomtatványok átvétele naponta délelőtt kilenc és tizenkét óra között történik.

Az átvett nyomtatványokat a lakók odahaza töltik ki és november 1. és 18. között kötelesek beszolgáltatni a kerületi komiszáriátusokhoz, amelyek viszont azokat kötelesek november 20-ig a rendőrprefektúrára továbbítani. A nyomtatványokon fel kell tüntetni, hogy az egyes bérletnek mennyi lakhelyiségük van és hogy azokban hányan laknak.

A feleségen és gyermekeken kívül családtagoknak számítódnak a fel és lemenő águ rokonok, az oldalági rokonok, valamint a szolgaszemélyzet is.

A kitöltött nyomtatványt csak maga a családfő hozhatja el és az abban feltüntetett lakbért szerződéssel, nyugtával, vagy házbérlőkönyveskével köteles igazolni. Fel kell tüntetni azt is, hogy a lakó a törvénybiztosította meghosszabbítás, vagy pedig szabad meg egyezés alapján bírja-e lakását. Az frodák, műhelyek, állami, vagy magánhivataloknak használt lakrésze-

ket szintén fel kell tüntetni a kimutatásban. Az a bérlet, aki a szükséges nyomtatványt nem veszi át és azt a megszabott időben pontosan kitöltve nem szolgáltatja be a kerületi rendőrkomiszáriátusnál,

nemesak az esetleges meghosszabbításra vonatkozó jogát veszíti el,

hanem ezer és ötvenezer lei közötti büntetéssel is sújtható.

Azokat a bérletet, akik hamis adatokat irnak be a nyomtatványokba és ezzel szándékosan félre akarják a hatóságokat vezetni, százezer leig terjedhető pénzbüntetéssel és ezenfelül tizenöt napi elzárással is sújtják.

Könyörtelen a város a villamosvasut és villanytelep munkásainak béremelési kérelmével szemben

Temesvár, okt. 18.

A városi villamosvasut kalauzai és kocsivezetői, valamint ennek a vállalatnak és a villanytelepnek a munkásai — mint erről már ismételt megemlékeztünk — béremelést kértek. M i c l o s i Kornél dr. igazgató elutasította kérelmüket, amikor pedig a városhoz fordultak vele, nem javasolta annak a teljesítését. A város nem is adta meg a kért béremelést és a kérényezőket a lei stabilizációja utáni időre biztatja. Az elutasítottak erre B o t t e z munkafelügyelő útján kérétek ügyüknek választott bíróság előtt való tárgyalását. A választott bíróság — melynek elnöke M a t e i u Miklós törvényszéki bíró — tegnap tartotta harmadik tárgyalását. A várost C i m p o n e r i u Virgil dr. főügyész, a munkásokat B a r a n Koriolán dr.

képviselte. Baran Koriolán dr. esetezte a kalauzok, kocsivezetők és városi munkások sanyaru helyzetét, akiknek fizetése a létminimum alatt áll. C i m p o n e r i u dr. hangsúlyozta, hogy a város a kért fizetésjavítást nem adhatja meg, mivel ezzel kénytelen volna a város polgárságára új terheket róni. D e s p o t Miklós, a Klug-féle gépgyár elnökének a magánégek munkásainak béreiről nyújtott felvilágosítást, M i c l o s i dr. pedig a városi munkások bérvizonyait ismertette. A döntőbíró azután elhatározta, hogy a tárgyalás folytatását mára halasztja. Mára megidéztek Bothez munkafelügyelőt, akit az élelmiszerárra vonatkozólag hallgatnak ki. Megidéztek ezenkívül S z a n a Zsigmond angol konzult, akiről a gyári munkások bérelre vonatkozólag kérnek felvilágosítást.

Jó üzletet csináltak a német matrózok a Zeppelin megsérült tárgyainak eladásával

Berlin, október 17.

A Zeppelin útjának izgalmas részleteiről számolt be a Berliner Tageblatt. Eszerint a léghajó helyzete vasárnap igen veszélyessé vált, mert a hátulsó motorok megszüntek működni. Eekener dr. fia és a léghajó mérnökei hiába próbálják a motorokat megindítani. Közben a magasságot szabályozó készülék is felmondta a szolgálatot, mire a léghajó hátsó fele sülyedni kezdett. Eekener dr. erre a léghajó egész legénységét az elülső folyosóra parancsolta, hogy ezáltal az egyensúlyt biztosítsa és egyben működésbe kellett hozni az oldalmotorokat is. A

helyzet rendkívül aggasztóra fordult és a Zeppelin a rettenetes orkánban dél felé sodródott éppen akkor, amikor amerikai megérkezését várták.

Lakehurst újabb jelentés szerint C o o l i d g e elnök péntekre meghívta Eekener dr. és a léghajó tisztikarát, valamint utasait Washingtonba reggelire. Ugyanaznap Washington városa lunchot ad, a kereskedelmi kamara pedig lakomát rendez a léghajó utasainak tiszteletére. A német matrózok kitűnő üzletet csináltak a megsérült Zeppelin javítása közben. A lebontott burkolatot ugyanis eladták és annak legkisebb darabját is te-

kintélyes áron elkapták az emberek. A léghajó butorainak és ágynak kiporolásakor több törött holmit találak. Akadt eltört tányér és tál, de ha nem akadt, akkor csináltak, amelyek a léghajó képe volt látható a felírással és ezeket a cserepeket is jó drágán eladták.

A Zeppelin valószínűleg vasárnap már startra készen áll. Tegnap Newyorkban fényes lakoma volt, amelyen a helyettes polgármester mondotta az első felköszöntőt — természetesen asványvizzel. Üdvözölte Eekener és hangsúlyozta, hogy ez a léghajó újból megpecsételi Amerika és Németország barátságát. Este a Ziegfeld színházban diszeladás volt.

Gyertyánffy Jenő

Temesvár, okt. 18.

A régi bánági közigazgatási világnak egyik érdemes oszlopa dőlt ki az élők sorából. Bobdai Gyertyánffy Jenő dr. főszolgabíró Sopronban hatvan éves korában hirtelen meghalt. Gyertyánffy nyolc évig Módoson volt főszolgabíró, ahonnan Pancsovára került. Itt is a főszolgabíróságot vezette, amíg az összeomlás után a szerbek el nem üzték. Ekkor Sopronba költözött, ahol ugyancsak főszolgabírói minőségben teljesített szolgálatot, amíg két év előtti nyugalomba vonult. Gyertyánffy érelmeszesedésben szenvedett és az ebből keletkezett agyhüds okozta halálát. Mindössze hatvan esztendő volt és érdemei elismerésül annak idején a Ferenc József-rend hadi érdemkeresztjét kapta. Halálát felesége, született Hajniki Bobor Sarolta, Karla és Jeanne nevű leánya és Jenő nevű huszárfőhadnagy fia, valamint Gyertyánffy Andor dr. és Gyertyánffy László fivérei, temesi földbirtokosok és kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése nagy részvét mellett Sopronban ment végbe.

Beteg vádlott nem jöhetett el a fő-tárgyalásra

Temesvár, október 17.

A temesvári törvényszék tegnap negyedszer tüzte ki főtárgyalásra a városi kataszteri hivatalban hónapok előtt elkövetett visszaélésekkel vádolt R i e d w a l l Árpád és G l a s s János ügyét. Megirtuk annak idején, hogy a két tisztviselő a kataszteri nyugákat meghamisította és így kétszázkétezer leiel károsította meg a várost. A tegnapi tárgyaláson Glass János megjelent, azonban B o g d a n Antal dr. ügyvéd Riedwall Árpád képviselésében újlag orvosi bizonyítványt csatolt, amely szerint Riedwall nem jöhet el a főtárgyalásra, mert epékőbántalmakban szenved. Lambri-no tanácselnök a vádlott ellen elővezetési parancsot adott ki. A rendőrségtől komiszárust hozták, akinek utasítása volt, hogy az elővezetési parancs alapján hatósági orvossal állapítsa meg, vajjon tényleg annyira beteg Riedwall, hogy nem jöhet el a főtárgyalásra. Déli egy óra felé járt az idő, amikor megérkezett a rendőrkomiszárus és magával hozta T o d a r József dr. kerületi tisztiorvos bizonyítványát, amely szerint a bemutatott orvosi bizonyítvány adatai megfelelnek a valóságnak. A bíróság ezután a főtárgyalást elhalasztotta.

Ma, október 18-án a Városi színházban

DOHNÁNYI

és Kilényi hangversenye

Fach-Liszt: Fantázia és Fuga.
Beethoven: Szonata D-dur. Pastorale.
Schubert: Impromptu Gesz-dur.
Schubert: Impromptu F-moll.
Schubert: Moment muzical Asz-dur.
Schubert: Moment muzical F-moll.
Schubert-Dohnányi: Valses Nobles.
Előadja Dr. Dohnányi Ernő.

Bösendorfer hangverseny-zongora

Dohnányi: Fantázia F-moll, 4 kézre.
Dohnányi: Grand Marche, H-moll, négy kézre.
Dohnányi: Marche Caracteristique C-dur, 4 kézre. Előadja Dr. Dohnányi Ernő és Kilényi Eduard.

Kezdeté este 9 órakor

Jegyek 40—200 Lei. A színház fűtve lesz.

Kereszthuros

rövid fekete zongora jutányosan eladó. Hitelbank-palota I. emelet, ajtó 3. Megtekinthető d. u. 2-4-ig.

Saját orvosa mondja, hogy egyedül

csak „Olla“ a megbízható óvszer. Ne fogadjon el utáztatokat.

Vasutasok kálváriája

kiket több évtizedes szolgálat ellenére elcsapnak, mint egy cselédet

Temesvár, október 18.

A vasut nálunk az az intézmény, ahol kisebbségi ember számára nem nyílik a boldogulás szelid virága. Aki magyar, aki nem táncol úgy, amint azt egyes felettesei akarják, annak kiteszik a vasutól a szűrét. Nem veszik figyelembe azt, hogy már évtizedek óta szolgálja a vasutat, hogy becsületesen végezte el vállalt kötelességét, mennyire kell. Az alábbiakban egy cikk keretében szólunk vasuti tisztviselőkről és vasuti hordárokról. Ezt a két katonát most egyszerre súlyos csapás éri. Egy csomó temesvári vasuti tisztviselő és vasuti hordár egyszerre állástalanná lesz.

Tíz esztendeje vette át Románia az imperiumot a csatolt területek fölött. A tíz év alatt azok a vasutasok, akik megmaradtak a helyükön, hivatali munkásságuk kifejtése közben is megtanulták volna minden külön tanulás nélkül a román nyelvet annyira, amennyire arra munkájuk közben, továbbá a rendeletek és intézkedések átvételére és továbbítására szükségük van.

Azonban a vasutasok nem érték be ezzel, felettesek nem engedték, hogy ezzel beérjék, hanem minduntalan román nyelvi vizgára idézték őket.

Voltak, akik ezeken a vizgákon nem estek át szerencsésen, megbuktak, de voltak olyanok is, akik keresztülmentek. A legtöbb esetben ezeket az utóbbiakat az előbbiekkal együtt újból vizgára hívták. Van vasuti tisztviselő, aki ötször-hatször is kénytelen volt már a vizsgálóbizottság elé állani és nem mindig úgy, hogy a vizsga Temesvárott történt, hanem akárhányszor megesett, hogy a vizsgázóknak Bukarestbe kellett utazniuk.

A legutolsó vizsga ez év júniusában volt. Ennek eredményét még ma sem hirdették ki olyan formában, hogy kisesoda bukott meg és ki nem, hanem azt mondták, hogy akinél úgy találják, hogy még mindig nem bírja kellő mértékben az államnyelvet, azt egy esztendőre valamely regáti állomásra helyezik, ahol elég alkalma lesz megtanulni románul. Azonban nem úgy történt. Október 15-én Temesvárott és más városokban is egész csomó tisztviselő hivatalos értesítést kapott, hogy állása november elsejére fel van mondva.

Ebben a felmondásban ninesen szó végkielégítésről, ninesen szó nyugdíjazásról, csak a tizenöt nap felmondásról.

Nem törődnek vele, hogy az illetők egy-két, vagy több évtizede szolgálják a vasutat, nem törődnek vele, hogy pontosan befizették nyugdíjjárulékaikat, egyszerűen úgy dobják ki őket, mint a rossz cselédet.

És most szóljunk a vasuti hordárokról.

A vasuti hordár mindig nagyon szegény ember volt. Vasuti alkalmazott ugyan, mert a vasut veszi föl, azonban a vasut nem ad neki egy bani fizetést sem. A vasuti hordár fizetését a közönség adja. Azonban a vasuti hordár kapott fizetése fejében a vasuti hordár nemcsak a közönségnek dolgozik, hanem köteles dolgozni a vasutnak is.

Ugyanis köteles az árú ki- és be rakásánál segíteni. Ezt a józsef-

városi állomás vasuti hordárjai is mindenkor megtették

és nem tagadták meg az engedelmességet legutóbb sem, amikor a pályaudvar irodái, tisztai lakásai és egyéb helyiségei fűtésére ötvenhét vagon tüzfifa érkezett. Mikor ezt a fát kirakták, maga elé hívatta őket Jonescu Miklós állomásfőnök és kijelentette, hogy a kirakott ötvenhét vagon fát föl is kell aprítani. Az egyik hordár előlépett és vasuti orvos által kiállított hivatalos bizonyítvánnyal igazolta, hogy magas koránál fogva gyengesége miatt minden nehezebb munkára alkalmatlan. Az állomásfőnök kijelentette, hogy az orvosi bizonyítványt nem veszi figyelembe és ennek a hordárnak is kell fát vágni. Akik ezt nem veszik, azok a szolgálatból el vannak bocsátva.

A legtöbb hordár kijelentette, hogy a favágást nem vállalja, Jonescu Miklós állomásfőnök erre elcsapta őket.

A vasuti szabályzat szerint ugyan a hordároknak harmincöt évi szolgálat után — azon a címen, hogy a vasutnak fizetés nélkül mint rakodómunkások dolgoztak — joguk van nyugbérre. Az elbocsátott hordárok közül sokan vannak, akik már közel állanak ehhez a nyugbérjogosultsághoz. Jonescu állomásfőnök azonban nem törődik ezzel. Végérvényesen elcsapta őket a szolgálatból és már ki is függesztette a pályaudvar területén a cédulákat, hogy vasuti hordárokat felvesz. Szeretném minden jelentkezőnek a kezébe nyomni ezt a cikket, legalább megtudja, mi vár rá.

k. e.

Vérbeli román nő házasságának előnyeit kiterjesztették az összes román állampolgársággal bíró nőkre

Temesvár, okt. 18.

A munkaügyi minisztérium egy tegnapi rendelettel módosította a külföldi állampolgárok ellenőrzésére kiadott előző utasítások II. §. 2. pontját. Ugyanis ezen pont szerint csak a vérbeli román nővel kötött házasságot vették figyelembe. Az új rendelet értelmében ez a pont oly értelemben módosul, hogy minden olyan külföldi, aki 1928 október hó 1-éig törvényes házasságot kötött román állampolgársággal bíró nővel, igénybe

veheti a fenti pont által biztosított kedvezményt, azaz a tartózkodási engedélye meghosszabbítható 2 évvel. Tehát mindazok, akik eddig nem adták be az erre vonatkozó igazoló iratokat, adják sürgősen be a munkaügyi felügyelőséghez. Mindazok, akiknek kérvénye vissza lett utasítva, jól indokolt esetekben felebezhetnek a visszautasítás ellen. Az erre vonatkozó kérvényt a munkaügyi felügyelőségnek kell beadni három havi határidőn belül.

Nem rágalmazás amikor az ember a villamosvasut igazgatójának megírja panaszát

Temesvár, okt. 18.

Érdekes rágalmazási per tárgyalat tegnap a temesvári törvényszék Lambriño-Jeremia dr. tanácsa. A vádlott Prostean János józsefvárosi Hunyadi-ut 39. szám alatt lakó kereskedő és háztulajdonos volt. Prostean János ugyanis levélben panaszt tett Mielosi Kornél dr. a villamosvasut igazgatójánál és egy kon-

kret esetből kifolyólag azt írta, hogy nem esodálja, ha a villamosvasut igazgatóságánál divó protekciós rendszer következtében a személyzet elkapja magát. Ez a rendszer — mondja — oka a gyakori karamboloknak is. A levelet a villamosvasut igazgatósága magára nézve sértőnek találta és az állandó választmány hozzájárulásával nyilvános rágalmazás miatt

büntető eljárást tett folyamatba Prostean ellen. Ebben az ügyben tegnap tartotta meg a törvényszék a főtárgyalást. Prostean elmondotta, hogy jogos felháborodásában írta a levelet. Tíz éves fiát ugyanis nyolcszáz leiel elküldötte a Belvárosba. A fiu felszállt a villamosra, a lépcsőn azonban kiesett a nyolcszáz leiel tartalmazó boríték a kezéből. Kérte ekkor a kasszást és a kocsivezetőt is, állítsa meg a villamost, hogy felvehesse a pénzt. Azonban kérésére nem használt, a kocsit nem állt meg. Amikor a legközelebbi megállótól visszament a felszállási helyre, a borítékot természetesen már nem találta meg. Ő csak panaszt tett levélben, de nem akart senkit sérteni. A levél nem volt a nyilvánosságnak szánva, hanem panaszlevél volt, amelyet Mielosi Kornél dr. igazgatóhoz intézett. N i c o l a u ügyész a tárgyaláson szintén azon a nézeten volt, hogy nyilvános rágalmazás. Prostean nem követett el, mert zárt levélben egy üzemigazgatónak panaszolta el nézete szerint az üzemnél előfordult szabálytalanságot. S k u t e e z k y Miksa dr. védő felmentést kért. A törvényszék Prostean Jánost felmentette és megállapította, hogy a villamosvasut igazgatójához intézett levél nem képezett nyilvános rágalmazást.

Gyilkosból filmrendező lesz

Budapest, október 18.

Öt esztendő előtt nagy szenzációja volt Budapestnek, amikor Teréz-kört uti lakásán meggyilkolva találtak L e i r e r Amáliát, egy gazdag hollandi bankár barátnőjét. A gyilkossággal eleinte még a leány apját is gyanúsították, egy többszörös háziur vendéglőst, Leirer Ferencet, akit napokon keresztül tartottak őrizetben, amíg ártatlansága kiderült. A vizsgálat során a detektívek egyre több bizonyítékot halmoztak össze O k o l i e s á n y i László volt tiszt ellen, akit letartóztattak és akire a bíróság negyedfél évi fegyházra ítél.

Okolicsányi László most tölti ki büntetését és szombaton szabadul ki a fegyházból. Kiszabadulása után azonnal Hollywoodba utazik. Ügyvédje útján már meg is szerezte magának az utlevelet és néhány nap múlva utnak indul. Okolicsányi ugyanis fogásában filmscenáriumokat írt és ezek közül hatot elküldött a Paramount-filmgyárnak. Már hónapok előtt értesítés jött a Paramounttól, hogy a scenáriumok jók, azokat elfogadják és az egyikből a felvételeket még ebben az esztendőben megkezdik. Okolicsányi azt a kívánságát fejezte ki, hogy a darabot maga szeretné rendezni, amit a filmgyár természetesen talált és közölte, hogy a felvételekkel várnak, amíg fogságából szabadul. A Paramount nagyobb összegű előleget küldött Okolicsányinak úgy, hogy az most gond nélkül kifazhatik Hollywoodba, ahol művészi karrier nyílik meg előtte.

Alapítva
1904

WINTERNITZ

TIMIȘOARA
Lloyd-sor Telef. 906
Löffler-palota

Ruhák
Kosztümök
Kabátok
Bundák

Elegáns, mérték utáni készítés

Vilaszosvászson

ASZTALTERITŐK

60×100 nagyság lei 60.—
80×115 " " 92.—
85×115 abgepasst " 130.—

HAAS LIPÓT

linoleum- és szőnyegáruháza
TIMIȘOARA, Bul. Reg. Ferdinand 5.

2952

Hírek

Hűvös

őszi este, ó, milyen jó fázósan beburkolózni és gondosan felhajtva a kabátgallért hazafelé sietni. A szemek aljában ott csillog a kellemes lakás pirosuló meleg tüze. Pajkos önelégültséggel nevetünk szembe a hideg ólmos esőnek, mely utálatos tokaodással elviselhetetlen kullancs módjára hull és nyomon követ egész a lakásunkig. Itt azonban vége hatalmának és gunyosan bucsut intve, mentve vagyunk kellemetlen kísérőnkől. Körülbelül ezeket a derűs, tiszta optimizmusra valló gondolatokat olvasom ki a körülöttem lotó-futó emberek szeméből, mely mint a lélek tükre, hü reflektoroként tükrözteti vissza érzelmeinket.

A sikos, lehullott esőszemekről nedves járda tulsó oldalán, a bágyadtan, ellenszenves komorsággal világító lámpa alatt egy töpörödött öreg áll és kifartóan néz bele a vigasztalan fényességbe, ami olyan szomorú gondolatokat csal az emberi élniakarás egészséges ösztönébe. Átvágva a tulsó oldalra, észrevétlenül megállok egy kapumélyedésben és figyelni kezdem Fénytelen szemeiben ott csillognak a legértékesebb gyöngyszemek, az emberi könnyek. Sir. Soha még nem látam azt megrázóbb erővel jelentkezni az emberi nyomorúságot, mint ezekben a percekben. A boldogan hazafelé siető emberek, az ólmos eső és az életnek ez a szegény, szomorú hajótöröttje, aki egy könyörtelenül pislláló lámpa hideg fényében önfeledten könnyezik. Elkínzott arcáról a kövér esőcseppekkel egybevegyülve ömlőtek alá könnyei, melyek mindennél megrázóbban dokumentálták életének nyomorúságát: az ember tragédiájának egy új, még meg nem írt fejezetét.

Ezt az őszi estét sokáig nem fogom elfelejteni...

(ike.)

— **Ujbessenyő kétszáz éves fennállása.** Ujbessenyő község szombaton és vasárnap üli meg fennállásának kétszáz éves évfordulóját. Szombaton **K a y s e r** Lajos prelátus mond ünnepi nagymisét, utána **P á t e r** Márkus szalva'orjánus atya mond ünnepi prédikációt. Vasárnap **F e r e h** Mátyas Temesvár-belvárosi apátplébános tartja a nagymisét és a szentbeszédet.

— **Ifjabb Cosma a képviselőház jegyzője.** Bukarestből jelentik: Szép megliszteltetés érte ifj. **C o s m a** Aurél dr. képviselő. Cosma Aurél dr. volt miniszter unokaöccsét. Ugyanis a most megartott kamarai tisztikari választások során a fiatal képviselőt, a kamara legifjabb tagját, egyhangulag a kamara jegyzőjévé választották meg. A fiatal képviselőnek képviselőfársai részéről ért megliszteltetés Temesvárot is rokonszenvvel találkozik.

— **Missziós nővér előadása.** Wulff Hildegárd dr. missziós nővér Freiburgból Temesvárra érkezett és október 25-től 28-ig esténként félhétkor a Banatia nagytermében anyák, tanítók és érdeklődők részére előadásokat tart. Előadásainak tárgyai: gyermekek nevelése, anyák nevelése, a vallási nevelés szociális jelentősége, az egyház nevelési ereje.

— **A Déli Hírlap Budapestén** állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII. Baross-tér 10.

— **Visszaállítják a városházán a régi hivatalos órákat.** Megirtuk, hogy a városi nagytanács legutóbbi ülésén **M a y e r** József tanácsstag szóváltotta a városi tisztviselő új munkaidejét. Ismeretes, az állandó választmány ugy döntött, hogy az eddigi egyhuzamos munkaidő helyett a tisztviselők ezennel déli félegy óráig és délután félnegy óráig hat óráig dolgoznak. A nagytanács tudomásul vette az állandó választmány által eszközölt új munkarendet, de több szempontból kiindulva újra napirendre tűzte ezt a kérdést. Végleges döntést a választmány még nem hozott, előbb meghallgatják az egyes osztályfőnökök jelentését is. Nem utolsó helyen áll az az érv, hogy a megszakított munkaidő most a téli időszakban a városi hivatalokban több tüzelő és világítóanyag felhasználását jelenti. Valószínű, hogy komoly indokok alapján az állandó választmány visszaállítja a régi munkarendet.

— **Végleg feloszlattott községi tanács** Kétfél községben május elején választották meg a községi tanácsot. A választás ellen több községi polgár felbuzósítást nyújtott be **C o s t e** Gyuldr. megyei prefektushoz, aki az ügy megvizsgálta és a felbuzósításban előteremtett okokat helyénvalóknak találta. Ennek alapján elrendelte a kétféle községi tanács feloszlását. Ez ellen viszont az érdekeltek községi tanács intézett felbuzósítást a belügyminiszterhez. A belügyminiszter döntése most érkezett meg és a prefektus által elrendelt feloszlást jóváhagyta. Az új községi tanácsot nemsokára fogják megválasztani.

— **Korniss Géza üdvözlése.** Megirtuk, hogy tótváradi **K o r n i s s** Géza temesvári ügyvéd most lett nyolcvan éves. Tegnapi születésnapja alkalmából barátainak, ismerőseinek és tisztelőinek nagy sora kereste föl, akik jókívánságaikkal halmozták el. A temesvári ügyvédi kamara, amelynek Korniss Géza évtizedeken keresztül titkára volt, meleghangú üdvözlő levelet intézett hozzá.

* **Szobakályhák öntött vasból,** valamint tartósan égő kályhák feketében és az összes emailleszínekben, kályhaellenzők és kályhavasgarnitúrák leszállított áron kaphatók **S c h e r t e r** Ottó vaskereskedésében, Timisoara Belváros.

— **Vasuti orvosok számának szaporítása.** Az új egészségügyi törvény kötelességévé teszi a vasutnak, hogy egy az egyes állomásokon, mint például az egy vonalon fekvő kisebb állomások részére együttesen megfelelő számú orvost alkalmazzon, akik a személynzet egészségi állapotát állandóan ellenőrizzék. A törvény alapján a vasuti orvosok számát százötven szaporítják. A temesvári vasuti üzemfelügyelőség területén — mint a hivatalos vasuti közlöny jelenti — huszonhét orvosi állás van üresedésben. Ezeket az állásokat pályázat útján már legközelebb betöltik.

— **Budapest ujjaszervezése.** Budapestről jelentik: A magyar képviselőház tegnapi ülésén **S z c i t o v s z k y** belügyminiszter benyújtotta Budapest székesfőváros ujjaszervezéséről szóló javaslatát. **W e k e r l e** Sándor pénzügyminiszter a házadókulcsnak újabb megállapítá-áról és a községek segélyalapjának kiterjesztéséről szóló javaslatát terjesztette a ház elé. Ugyanok a pénzügyminiszter nyújtotta be a Lengyelországgal és Jugoszláviával kötött adóügyi egyezmények beiktatásáról szóló javaslatát.

* **Elveszett egy drótszörű fokszikulya,** Bébi névre hallgat, két hónapos volt, fekete-fehér szőrzettel. A megtaláló a Palace-kávéházban ötszáz lei jutalom ellenében átadhatja.

— **Ugratják az ifjúságot.** Budapestről jelentik: A magyar parlamentben **P a k o t s** József interpellációt intézett **K l e b e l s b e r g** Kunó kultuszminiszterhez az egyetemi felvételek ügyében. Kifogásolja a felvételek számának korlátozását és azt állítja hogy a numerus clausus megszüntetése, azonban a felvételeknél mégis a régi szellemben járnak el. **K l e b e l s b e r g** kultuszminiszter válaszában hangoztatta a közönség és az egyetemek közötti harmonia szükségességét. Vannak akik az ifjúságot ugratni akarják, azonban reméli, hogy az magát nem engedni méltánytalan dologba belesodortatni.

* **Jakobi étteremben naponta káposzta és bablevés,** reggel 3 óráig nyitva.

— **Óriások bokszmérkőzése.** Párisból jelentik: **P r i m o** Carneva spanyol bokszbajnok óriás tegnap mérkőzött a szintén két méter hosszú francia **S e b i l l o** bokszbajnokkal, akit úgy leütött, hogy azonnal harckep'elen né lett. A mérkőzés után egyik francia champion sem mert kiállani a győztes spanyollal. Carneva népszerűsége olyan nagy lett, hogy a közönség betódult a ringbe és valósággal letépté róla a dresszét emlékül.

— **A Déli Hírlap panaszkönyve.** A következő levelet kaptuk: Temesvár városa az akkor még városi felsőkereskedelmi iskola részére a Belvárosban modern iskolát kezdetét építeni, melynek külseje még ma is befejezetlen. Ebben az épületben évek óta az állami kereskedelmi iskola nyert elhelyezést. Tudtommal a használatért az állam mitsem fizet a városnak, sőt a város ingyen adja a világítást is. Az iskoláknál az a szokás divik az egész világon, hogy évenként jelentést adnak ki a tanulók számáról, nemzetiségi viszonyairól, a tanerőkről, a tananyagáról és általában mendenről, ami a közönséget az iskolával kapcsolatban érdekl. Ilyen jelentést a kereskedelmi iskola még egyszer sem adott ki. A város közönségének talán joga volna tudni, hogy mi történik a tulajdonát képező épületben elhelyezett iskolánál. **Egy polgár.**

— **Londonban is.** Londonból jelentik: A londoni Cityben egy épület felső emeletei beomlottak. Szerencsére a beomlás az üzleti órák után történt, amikor az épületben kevés ember tartózkodott. A szerencsétlenségnek két halottja és nyolc sebesültje van.

— **Az ügyészségen van a bünös sofför.** Megirtuk, hogy a rendőrség letartóztatta **F r o s z** József soffört, aki egy fiút elgázolt. Az elgázolás az Eszker-nanatorium előtt történt és az aldozat **K i r i** Pál tizenhat éves fiu, akinek a kezét és lábait sértette meg a rajta keresztülment gépkocsi. **F r o s z** Józsefet a rendőrség átkísérte az ügyészségre.

* **Női filekalap- és schweicel sapkák** legelőnyösebben **D a n i e l** N. C. cégnél. Detaileladás a gyáregépületben, Józseftér 12 a Kültl-térrel szemben.

Olcso!

Elegáns!

Olcso!

Elegáns!

Legujabb modellek.
Őszi- és télikabátok, szőrmebundák, ruhák, kosztümök

Kossuth Lajos-u. 27.

MEGJELENT

A MAGYAR DEKAMERON

Második kiadása!

Az erdélyi könyvpiac szenzációja, **S z i g e t h y** József szerkesztésében Kolozsvárott a

ZENEI, MŰVÉSZI ÉS IRODALMI DEKAMERON

T a r t a l m a :

Zeneművészek, magán- és hangversenyénekesek, operaház és a magyar színház művészeinek arcképes életrajzai. 100 magyar író szép-irodalmi műve. A dalosszövevény vezetőinek csoportképei. Remek kiállítás! Gazdag illusztráció! 2230

Könyvkereskedőknél nem lesz árusítva!

Utánvétellel küldi **S z i g e t h y** József szerkesztő, Cluj, Kereszt-utca 2.
Leszállított arban 500 lei helyett csak 300 lei 2230

Tekla

Irta: Hamvas József

— **Házasság.** Back Marcell dr., a Temesvári Volksblatt kiadóhivatali igazgatója, e hó huszonegyedikén Temesvárott házasságot köt Rumann Bella urnővel.

— **Notorius tolvaj újabb elítélése.** A temesvári büntető hatóságok régi ismerőse, Lautz Vince állott tegnap vádlottként a törvényszék előtt. Lautz ugyanis már kétszer volt büntetve lopásért. Néhány nap előtt beurrant Teleky József kőművesmesternek a Munkástelepen levő lakására és onnan egy felöltőt, négy inget, gyűrűt és nyakláncot lopott el. A lopott holmit elzálogosította, majd a zálogcédulát is eladta. A tegnap megtartott gyorsított eljárás főtárgyaláson Lautz beismerte tettét. A törvényszék büntetett előéletére való tekintettel egy évi börtönrre ítélte. Vádlott az ítéletet megfélebbezte.

— **Az öreg rikkanos szomorú sorsa.** A temesvári ügyészség tegnap az előzetes orvosi vizsgálat alapján hozzájárult ahhoz, hogy Goldarber Lipót hatvanhat éves gyárvárosi lakost a zombolyai elmeorvóháza utalják. Goldarber évek óta keresztes rikkanos volt. Két éve az öreg ember fizikuma megroppant, míg most elméje is elborult. A megrokkant embert ma szállítják Zombolyára.

Őszi ujdonságaink

férfiszövetek, raglánok téli kabátok stb. megjöttek és legolcsóbban kaphatók :-:

Rabong & Schneider

Belváros, Szent György-tér, r. k. püspöki-palota. Telefon 13-38.

— **Látogatásba jött utlevél nélkül.** Rosenber Etele tizenhétéves esztendőszegedi leány rokonai látogatására Temesvárra érkezett. Azonban kiderült, hogy utlevél nélkül lépte a határt, mire a sziguranca letartóztatta és a rendőrségi fogdában helyezte el, ahonnan ma átkísérik a hadbírószákhöz.

— **Kalandos fiúk találkozásai.** Berg Mártonné Csillag-utca 7. szám alatti lakosnő bejelentette a rendőrségen, hogy tizenhétéves fia, Berg Márton iparostanonc, néhány nap óta eltűnt. A fiúnak kalandos hajlamai vannak és nemrég megismerkedett egy másik fiúval, aki szintén arról ábrándozott, hogy bejárja a világot. Valószínű, hogy a két fiu együttesen indult el világgá.

— **Idejében elfojtott tűz.** Tegnap éjjel a Belvárosban az első számú tűzvédelmi laktanyában tűz támadt. Mielőtt azonban tovább terjedhetett volna, a katonák eloltották. Kár nincsen.

* **A Royal kávéház-variété** októberi műsorának kiemelkedő számai: Overgrand akrobata mulatt pártner-nőjével, Surlya eredeti görög táncművész, a bájos D'Alveru nővérek egész új eredeti énekes táncszámaikkal, a kis Magdus a jövő táncművésznője és Rin-Tin-Tin a csodakutya. Kálló Géza teljes zenekarával hangversenyez. Pont fél 11 órai kezdet. A bárban tánc és jazzband.

— **Összedől regáti ház.** Ploestiből jelentik: Tegnap éjjel összedől a Franceze-utcában egy emeletes ház. A házban több hivatal és a városi járásbírószákh nyert elhelyezést, azonkívül két raktár is volt benne. A vizsgálat szerint a ház összedőlését az idézte elő, hogy két év előtt emeletet húztak rá, anélkül, hogy a ház betonlapozatát megerősítették volna. Emberéletben szerencsére nem esett kár.

Tulajdonképpen az idősebbiket szerette, a barnát. De a barna nagyon kemény szóval beszélt. A neve is nem olyan erre a vidékre való név volt, mert Teklának hívták.

A kisebbik leány, a szőke Irén, csupa lágyág, szelidség. Sima Dénes ugyan eleinte a Tekla miatt indult a házhoz, de aztán maga se tudta, hogyan, a Teklától nem merete megkérdezni, hát Iréntől kérdezte meg, hogy akar-e a felesége lenni?

Az aranyos szőke Irén pedig hogyan tudta volna azt mondani, hogy nem? Odasimult Déneshez és belemosolygott a szemébe.

Meglett az esküvő és a szőke kis Irén kikerült a puszta. Az ura kényeztette, mert Irénke kínálta magát, hogy kényeztessék. Hát még, amikor beköszönt a gólya és a bölcsőben egyszerre két kis gyerek sívalkodott: egy barna fiu és egy szőke leány. Egyszerre az apának és az anyának a mása.

Mintha érezte volna Irénke, hogy ha emléket akar magáról hagyni, akkor sietni kell vele. Mert amióta a két kisgyerek megszületett, a fiatal anya nem kelt ki az ágyból. Egyszer reggel, amikor a nap besütött az ablakon, Irénke már nem fordult feléje. Mosolygott még mindig, de hideg volt már az ajka és szerető szíve nem dobogott többet.

Tekla, hugának nagy betegségére, kijött a puszta, átvette a ház vezetését és Dénes nem is vette észre, hogy milyen rendben megy minden.

De aztán, amint multak a hetek, Dénes akkor kezdett el azon töprengeni, hogy meddig lesz ez így, ahogy van. Mert, hogy Tekla itt nem öregedhetik meg nála, az bizonyos.

Talán még soká cipelte volna magával ennek a kétségnek a terhét, ha oda nem toppan hozzájuk Varju István nyugalmazott huszárszázados.

Az első látogatást követte a második, meg a harmadik és Varju István már virágot is hozott Teklának.

De hát, ki tudná megmondani, hogyan, vitélő Varju István nem ment

— **Betörők a Gyárvárosban.** Nagy Árpád hentesegéd feljelentést tett a rendőrségen, hogy a Magyar-utca 7. számú házban levő lakására éjjel távollétében ismeretlen tettesek betörték és onnan ellopták több ruháját, fehérneműjét, ágyneműjét és ékszerét. A kár huszezer lei. A rendőrség megindította a nyomozást. A rendőrség a betörőket két fiatalkorú inas személyében elfogta, kiknél a lopott holmi legnagyobb részét megtalálták.

— **Pénzhamisító triumvirátus.** Néhány nap előtt megirtuk, hogy a Resica mellett levő Kölnik községben tartóztatták Oprea István, Jenő és Muntean Nistor nevű egyéneket, akiknek nagyszerűen felszerelt pénzverdájuk volt, ahol hamis két leteket gyártottak. A pénzhamisítókat letartóztatták és a lugosi ügyészségi fogházba szállították. A törvény értelmében a pénzhamisítás bünteselekményének letárgyalására az a törvényszék illetékes, amelynek székhelyén az ítéltábla működik. Ennek alapján a három pénzhamisítót tegnap Lugosról a temesvári ügyészségi fogházba szállították és Jonsescu vizsgálóbíró már kihallgatta őket. Tettüket nem tagadják.

tovább a bukéta hozatalánál. Már egy hete tartott ez így, pedig minden másodnap átjött. Egyszer aztán ebéd után, amikor ketten borozgattak a gazdával a hüvös ebédlőben, megszólalt a huszár:

— Te, Dénes! Segíts nekem, meghálálom.

— No, mondd!

— Látod, hogy a Tekla miatt járok ide.

— Látom.

— Nem merek neki szólni.

— Ilyen katona vagy?

— Van a szavában valami, amitől megcurekkolok. Te közelebb állsz hozzá. Megtehetnéd a kedvemért.

— Megkérjem neked a Teklát?

— Meg.

— Megteszed?

— Meg — mondta rá Dénes, de ön-maga előtt is különösnek tetszett a hangja.

Ezzel bucsuztak el.

Dénes odaballagott Teklához és elkezdte, hogy itt volt ma a szomszéd Varju István.

— Láttam. Nem sok dolga lehet odahaza.

— Hát nem tudod, hogy miért jár a házhoz?

— Nem érek rá ilyesmin gondolkodni.

— Hát igazán nem mennél hozzá?

— Hová menjek, mikor itt annyi a dolog?

— Azt mondd, hogy én nem dolgozom eleget?

— Dehogyan mondom. A gazdának a szeme dolgozzék, ne a keze. Emberül megteszed a magadét. Hanem a ház körül sok a dolog. Ezekkel a lustaságra szokott eselésekkel meg a két kis gyerekkel. Ugy-e, milyen szépen nőnek?

Ennél a kérdésnél olyan szelid, anyás lett a Tekla arca, hogy Dénes ajkán kiszaladt a meleg, kérő szó:

— Mért nem akarsz akkor a feleségem lenni?

— Dehogyan akarok! — felelt rá keményen a leány.

— **Kézrekerült a bandavezér.** Becskerekéről jelentik: Megirtuk annak idején, hogy a becskereki rendőrégnek sikerült egy cigánybandát ártalmatlanná tenni, amely rengeteg lopást követett el. A rendőrség megtudta, hogy a cigányoknak Torák községben cinkosai vannak és éjszaka rajtaütészerű razziaát tartott köztük amelynek során számos cigány került kézre. A banda egyik legveszedelmesebb tagja, Sztan Budu azonban idejében megszökött és hetekig hiába keresték. A rendőrség most megtudta, hogy a város határában egy barlangszerű kucában rejtőzik és a családja hord neki táplálékot. Tegnap elfogták és behozták Becskerekre. A lopásokban való részvételét elismeri és kijelentette, nem bánja, hogy elfogták, mert a szabadban már nagyon hideg kezd lenni.

* **Román gyorsírási tanfolyam.** November elsején este hét órakor nyitja meg Nic. Magdu, román gyorsírási tanár, román gyorsírási tanfolyamát Politechnikum épületében. Felöltött részére a tandíj 150 lei és 50 lei a tankönyv ára. Beiratkozások ugyanott vagy Magdu ur fordítóirodájában, Jánosherceg-tér, Makri-ház. Szegény tanulóknak a beiratási díjat elengedi.

NYARON ERŐS, TELEN GYENGE. Van egy régi magyar paraszti mondás, amely úgy szól: ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes. Ezt a mondást formálta át Miclosi Kornél villamosvasuti igazgató a strandvillamosra. Azt mondja, hogy ez a vonal gyenge és télen ezért nem közlekedhetik. De, mert nyáron közlekedik, ezért tehát nyáron erős. Pedig nyáron ezen a vonalon hatalmas a forgalom és akkor mégsem gyenge a vonal. De, ha nyáron is gyenge, akkor jól teszi a közönség, ha nem ül föl ott villamoskocsiba, mert könnyen megtörténhetik, hogy a villamosmal együtt a Begába fordul. A pálya erőssé tételéhez pedig — mondja az igazgató — egy millió kellene. Miért nem építették meg mindjárt idejében erősnek ezt a pályát? Akkor nem kellett volna egy millióval többet ráfordítani. Nálunk azonban mindent úgy építettek, hogy később még milliókat kelljen belevetni. Miclosi dr. inkább ráfogja saját villamosvonalára, hogy az rossz és gyenge, semhogy ott a kocsikat télen is járassa. Hiába akarják mások, ő nem akarja és akkor inkább legyen a pálya gyenge, de csak télen, nyáron a meleg majd megerősíti.

A legolcsóbb női börtáskák

részletre is kaphatók

Láng Valy-nál

a városháza mellett

— **A Zsidó Nemzeti Szövetség** temesvári csoportja vasárnap, október huszonegyedikén délután négy órakor a belvárosi zsidó hitközség tanácskozó termében tartja idejü rendes közgyűlést, amelyre tagjait ezúton is meghívja.

* **Zsuzsi Lloyd-sori büfféjében** ma na következő menü 50 lei: husleves, lucskos káposzta, felsállal, császár szelet, maccaronival, turós pite. Két fogásos esti menü 30 lei. Abonánsok házon kívül is felvétetnek. Ebéd vacsora 1800 leitól feljebb. Naponkint frissen csapolt Rekord special sör.

— **Halálra ítélt kommunista.** Rómából jelentik: A luceai rendkívüli törvényszék Della Maggiore kommunistát golyó általi halálra, S'adionni nevű férj át pedig tizenhétéveses idejü börtönrre ítélte.

— **Már alátokat is elgázolnak az autók.** A 600. számú aradi teherautó tegnap a belvárosi temető közelében elgázolta Munkics János gyárvárosi fuvaros lovát. A szerencsétlen állat olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid kínlás után kimúlt.

— **Betörőbanda munkában.** Pancsováról jelentik: Pancsova környékét egy idő óta betörőbanda tartja izgalomban, amely a falvakban egyik betörést a másik után követi el. Szarosev községben három gazdánál törtek be és összesen ötvenezer dinár zsákmánnyal távoztak. Bresztovác községben több házban száztízezer dinár értékű pénzt, ékszert és ruhaneműt raboltak. Bovanistén a malomból ellopták a Wertheim-szekrényt, amelyet a mezőn felfeszítettek és abból hetvenezer dinár készpénzt és huszezer dinárnyi egyéb értéket vettek ki. A hatóságok mindent elkövetnek a betörőbanda kézrekerítésére.

Közgazdaság

Ujból bevezetik a kényszeregyeztési eljárást. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége a törvényelőkészítő bizottság felkérésére elkészítette az új kereskedelmi törvénykönyv tervezetét. Ennek a tervezetnek legérdekesebb része az, amely ismét törvényerőre kívánja emelni a csődönkívüli kényszeregyeztést. Ismeretes, hogy ezt a csődönkívüli eljárást a magyar kereskedelmi törvény előírja, de ezt a rendelkezést helyezte két év előtt hatályon kívül az igazságügyminiszter. Ha a csődönkívüli kényszeregyeztések életben maradnak, sok kereskedő elkerülhetné volna a csődöt. Az eljárás az új tervezet szerint ugyanaz, mint volt a magyar törvénykönyv szerint. A kereskedő az illetékes törvényszéktől kéri a csődönkívüli kényszeregyeztési eljárást megindítását. Amennyiben az elismert hitelezők hetvenöt százaléka ehhez hozzájárul, úgy a törvényszék azt elrendeli. Az új kereskedelmi törvénykönyv tervezetét még ebben a parlamenti ülészakban benyújtják.

Művészet

A legelősebb Dohnányi-hangverseny. Dohnányi Ernő dr. a világhírű magyar zongoraművész és nagyszerű tanítványa Kilényi Arnold, ma este tartják egyetlen zongorahangversenyüket a temesvári városi színházban este kilenc órai kezdettel. Dohnányiról a nagy világlapok úgy emlékeznek meg, mint a zongorázás egyik legnagyobb mesteréről. Olyan olcsó helyek hangversenyen alig voltak még, mint a ma esti temesvári hangverseny. Dohnányi hangversenyének válogatott műsorát lapunk más helyén közöljük. Jegyek a mai esti hangversenyre a színházi pénztárnál elővételben vásárolhatók.

Nagy mesedélután a belvárosi moziban. A Temesvári Magyar Nőegylet leánytagozata szombaton, október 20-án délután három órakor a belvárosi moziban nagyszabású mesedélutánt rendez a gyermekek részére. Csorny Rózi és Kubán Endre (Kóro Pál), a gyermekirodalomnak ez a két ismert nevé művelője új, tanulságos és mulattató meséket fog mondani. A műsoron lesznek gyermekszereplők is, akik majd gyermekpajtásainknak bemutatják ügyességüket. Gyula Jucika és Horváth Baba szavalnak, Solymos Mariska, Ritter Jucika, Mednyánszky Pistuka és Imruska pedig különböző táncokat fognak bemutatni. Az egyes műorszámok között Kóro Pál bácsi találós kérdéseket fog a gyermekeknek feladni és azok, akik a legjobb feleletet adják, jutalmul cukrot kapnak. A műsor befejezéseül a gyárvárosi magyar műkedvelők előadnak egy mulatságos darabot, amelynek főszerelői Muncurkó, a huncut kis medve, Mogyó Macsó, az öreg medve és Doktor Füle Jákob, a számár. Ezeknek a játéknak rengeteget lehet majd nevetni. Jegyeket előre lehet váltani a belvárosi mozi pénztáránál délelőtt 10-12 és délután 3-4 óra között.

Sport

Örülnek a románok hogy sportunk megszabadult Wetzertől

Bukarest, október 17.

A Curentul legújabb száma érdekes cikk keretében foglalkozik Wetzertől Rezsővel, a Kinizsiből eltávozott kiváló középsatárral. A cikk mintegy válasza akar lenni arra az akcióra, amelyről tegnap számoltunk be és amelynek során a román sportszövetség eljárást akar indítani úgy Wetzert, mint a magyar profiszövetség ellen. A Curentul cikkírója megállapítja, hogy Wetzert, amíg a Kinizsi tagja volt, álamatőr volt, hiszen köztudomású, hogy fizetést kapott. Aki azt mondja, hogy Wetzert budapesti távozása veszteség a ro-

mán sportra — állapítja meg a cikkíró — annak szemébe mondjuk, hogy Wetzert szökésével csak elősegítette a román nemzeti gondolatnak a sportban való meggyökerezését. Hivatkozik az emlékezetes román-jugoszláv válogatott mérkőzésre, amikor a román csapat 3:0 arányú vereséget szenvedett. Megállapítja, hogy Wetzert terhelte a felelősség a vereségért, mert számtalan góll helyzetet elszalasztott és közvetlen közelből a jugoszláv kapus kezébe rugta a labdát. Végre megszabadultunk Wetzertől — fejeződik be a cikk — ne beszéljünk többé róla.

RÁDIÓ

A tiltott zónák felfüggesztését kéri a kormánytól a közlekedésügyi miniszter

Bukarest, okt. 18.

Az, hogy a Zeppelin léghajó utazásának minden fázisáról kellőképp értesülve volt a világ, a rádió csodáját jelentette. A rádió éppen a Zeppelin útjával kapcsolatban érte el népszerűségének tetőfokát. Ami a rádió speciálisan román megszorításait illeti, hallottunk már kijelentéseket, hogy készül az új törvény, amely az egész országban szabaddá teszi a rádiót. Amíg ez a tervezet törvényerőre emelkedik és életbelép, addig is érthető feltűnést és meglepedést kelthetnek Dimitriu Konstantin közlekedésügyi miniszter kijelentései, amelyek a rádió jelenlegi megszigorított helyzetében kívánnak enyhítéseket tenni. Dimitriu miniszter nagyrészt kérésű kijelentéseit a következőkben ismertetjük.

A közlekedésügyi miniszter, aki maga is szenvedélyes rádióbarát, kijelentette, hogy már a legközelebbi napokban ösztözlő minisztertanácstól kéri fogja az ugynevezett tiltott zónák felfüggesztését.

A jelenlegi rádiótörvény szigorú intézkedései ellenére is megindulhatott volna az országban az intenzív rádióaktivitás, ha nem léteznék az a minisztertanácsi határozat, amelynek felfüggesztése érdekében tesz indítványt a miniszter. Ugyanis a minisztertanácsi jegyzőkönyv határozata szerint mindazoknak,

akik az országhatár menti harminekilóméteres zónában és azokon a helyeken laknak, ahol az ostromállapot érvényben van, a rádióengedély elnyeréséhez meg kellett szerezni a katonai parancsnokság jóváhagyását is.

Dimitriu miniszter ennek a minisztertanácsi jegyzőkönyvnek a felfüggesztését kéri. Amennyiben a minisztertanács hozzájárul az előterjesztéshez és a jövőben már nem lesz szükség a katonai parancsnokságok jóváhagyására úgy, amíg az új törvényt megszavazzák, amely egészen szabaddá teszi a rádiót, bármelyik lakosa az országnak, bárhol könnyen megszerezheti a rádióengedélyt. Eszerint ezen-

tul az állampolgársági bizonyítvány, erkölcsi bizonyítvány és egy a postához intézett kötelezővény csatolásával bárki megkapja a rádió felállításához szükséges engedélyt. Ennek itt is lenne az ideje, mert ma Románia az egyetlen ország az egész világon, ahol a rádió használata tiltott gyümölcs.

Csütörtök. (Október 18.) Budapest.
12 óra: Harangszó, utána zongorahangverseny. 6 óra 50: Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 9 óra 15: Esti hangverseny. 10 óra 35: Az operaház tagjaiból alakult fuvókvintet hangversenye. Bécs, 11 óra: Délelőtti hangverseny. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 7 óra 30: Ariadne auf Naxos opera közvetítése, utána népszerű zenekari hangverseny. Berlin, 9 óra: Egyházi és világi dalok. Breslau, 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Hegedűhangverseny. Brünn, 12 óra 15: Gramofonzene. 7 óra 30: A cseh filharmonikusok zenekari díszhangversenye. Langenberg, 1 óra 5: Déli hangverseny. 5 óra 45: Hárfatrió hangversenye. 7 óra 40: Zenekari hangverseny. Prága, 12 óra 15: Déli hangverseny. 4 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Szimfonikus hangverseny. Róma, 1 óra: Hangverseny. 5 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 45: Egy Offenbach operát közvetít. Stuttgart, 1 óra: Déli hangverseny. 4 óra 15: Délutáni hangverseny. 8 óra 15: Szimfonikus hangverseny.

Péntek. (Október 19.) Budapest.
12 óra: Harangszó, utána kamarazene. 5 óra 30: Jazz a Britannia szállóból. 7 óra 35: Dalest Bura Sándor cigányzenekarának közreműködésével. 9 óra 15: Molnár Alice hegedűművész nő hangversenye. Bécs, 11 óra: Délelőtti zene. 4 óra: Délutáni hangverseny. 7 óra 30: Kamarazene, majd esti tánczene. Berlin, 4 óra 30: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Don Carlos opera közvetítése. Breslau, 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Hangverseny. Brünn, 12 óra 15: Déli hangverseny. 7 óra: Esti hangverseny. Frankfurt, 5 óra 35: Hangverseny. 8 óra: Szimfonikus hangverseny, utána kamarazene. Langenberg, 1 óra 5: Déli hangverseny. 5 óra 45: Drummer Irma ének-művész nő hangversenye. 8 óra: Könynyü esti zene. 9 óra: Dalok Schubert és Brahms műveiből. Nápoly, 5 óra: Énekhangverseny. 8 óra 50: Puccini Manon Lescaut című operájának közvetítése. Prága, 4 óra 30: Kamarazene. 7 óra: Vidám műsor. 8 óra: Der Fürst című daljáték közvetítése. Stuttgart, 1 óra: Déli hangverseny. 4 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Szimfonikus hangverseny. Toulouse, 12 óra 45: Olasz és francia operarészletek. 1 óra 20: Tánczene. 8 óra 30: Zenekari hangverseny. 9 óra 30: Részletek Massenet Manon című operájából.

Női- és leánykabátok és ruhák Férfi- és fiatalok kabátok, felöltők és öltönyök

Női- és férfi-

Szőrmebundák

Tricotage
Szövetek

TOFFLER
MODELLHÁZ

TIMIȘOARA

Belv. Str. Alba Iulia 7

Fekete női télikabát,

használt, de jókarban,
jutányosan eladó.
Hitelbank-palota I. em., ajtó 3
d. u. 2-4-ig. 3031

Figyelem!

Kardos-telepre Kossuth-térről állandó omnibuszjárat éjfélig.

Apróhirdetések

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előfizetési nyugta felmutatása ellenében havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tíz szóig terjedő apróhirdetést.

Egy szó ára három lei, vastag betűvel öt lei. Legkisebb apróhirdetés három lelei, álláskeresőknek tíz szóig husz lei.

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Allást keres

Mosást és vásárlást otthonra vállalom. Cim a kiadóban. (3122)

Alkalmazás

Temesvári ügyvédi irodába agilis, a román nyelvet is bíró segédek keresek. Ajánlatokat a fizetési feltételekkel „Szorgalmas” jelígre a kiadóhivatalba kérek. (3154)

Üzleti szolga azonnalra kerestetik, személyes bemutatkozás Schulz Arnold cégnél, Belváros Dauerbach-palota. (3155)

Szorgalmas eladó és inkasso ügynökök azonnal felvétetnek. Cim a kiadóban. (3160)

Adás-vétel

Ebédlámpa és hálószoba csillár jókarban, jutányos áron sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (2192)

Jó karban levő férfiruhák, férfi téli és átmeneti kabát és finom őszi-téli nőiruhák, női télikabát olcsón kapható. Cim a kiadóban. (6000)

Teljesen új asztali tüzhely sürgősen eladó. III. ker., Korona-utca 13, balra 2. ajtó.

100 év körüli Phönix pálma haláleset miatt eladó. Nagyszentmiklós, özv. Balku né. (3133)

Használt ajtókat és ablakokat megvételre keresek. Cim: II. ker. Magyar-u. 15. Goldschmidt Ignác. (3148)

Cipőüzlet, forgalmas helyen, elutazásmiatt azonnal eladó. Józsefváros Bul. Carol 3 sz. (3156)

Tollat vagy párnát megvételre keresek. Érdeklődni d. u. 3 órától. Cim a kiadóban. (3162)

Lakás

Csinosan butorozott tiszta utcai szoba magányos urnak november elsejére kiadó. Cimeket a kiadóba kérek „Tiszta” jelígre. (5672)

Szép tiszta szoba, konyha, éléskamra, kiadó, ugyanott két szoba kerttel együtt is kiadó. Ivóvíz az udvarban Mehala, Vársor 15. (3135)

Csinosan butorozott két ágyas szoba, fürdőszoba használatlalt elsőrangú ellátással a város kö pontjában kiadó. Cim a kiadóban. (3141)

Küönbejáratu szoba egyedülálló nőnek azonnalra kiadó. Tirol-u. 65/a. (3157)

Daráló keveset használt 25.000 leiert eladó. Cim a kiadóban. (3158)

Hentesüzlet házzal együtt eladó. Cim Fratelia VIII. u. 32. (3159)

Keresek modern egyszobás honyhás lakást hozzátartozó mellékhelyiségekkel József- vagy Erzsébetváros belterületén. Cim: Munkásotthon ajtó 9. (3161)

Gyilkosság a kastélyban

Bűnügyi regény

A nyomozási adatok alapján írta: Gábor Emil

21

(Folytatás).

— Tehát tegnap este is vidáman beszélgetett a grófnővel, miközben föl-le járkált a hálószobában. Közben azonban a fedetlen vállán kereste azt a pontot, amelyen keresztül beledöfje törét a mitsem sejtő asszony testébe. Mert a tört azt egy jó helyre már előre odakészítette magának. Járkálás közben aztán egyszerre anélkül, hogy a grófnő, aki háttal ült neki, észrevette volna, elővette a tört és a felesége fele közeledett. Ez természetesen nem gondolt semmi rosszra. Mikor hallotta férjének feléje tartó lépteit, legfeljebb azt gondolta, hogy a gróf meg akarja csokolni a nyakát, mint azt bizonyára már máskor is tette, amikor így együtt voltak kettesben. Ehelyett azonban a gróf hirtelen magasra emelte a tört és azzal teljes erejével a már előre kiszemelt ponton beledöfött a szerencsétlen asszonyba. A dőfés olyan erős volt, hogy a tört egészen markolatig hatolt bele a grófnő testébe, mire a szerencsétlen asszony halva a földre bukott. Estében a grófnő homlokával nekivágódott a teaszaltkának és azt is magával rántotta a földre.

— A nyakon levő szurási seb iránya, — szólta bele Földi doktor, — azt mutatja, hogy a szurást felülről lefelé kapta a grófnő. Tehát ez is igazolni látszik az ön véleményét. Azonkívül a homlokon levő ütődés is így keletkezhetett.

— A grófnő halott, — folytatta szavait a detektív — és a gróf melyen fölsőhajt. Értzi, hogy nagy tehertől menekült meg. Amióta tudta, hogy a grófnő kezében van az az okmány, a mellyel bármikor tönkretelheti és a melynek erejénél fogva a hatalmában tartotta, gyűlölte a feleségét és csak a látzat kedvéért beszélt vele barátságosan.

— Ugy van, — szólta most bele a jegyző — meg tudom érteni, hogy a gróf csak azért, hogy azt az okmányt megszerezze, még arra is képes volt, hogy a feleségét megölje.

— A gyilkosság után a gróf magához akarta venni azt a bizonyos okmányt. Azt hitte, hogy tudja, hol rejteti azt a felesége. Milyen nagy lehetett azonban a csalódása, amikor az okmányt a vélt helyen nem lelta meg? Erre nékiestett a grófnő valamennyi szekrényének, a fiókok tartalmát kiszórta a földre, de keresése itt is hiábavaló volt. Akkor azt hitte, hogy a felesége az irást a kandalló párkányán levő bársonytakaró alá tette. Ideges volt, nem vett magának annyi fáradságot, hogy a párkánytakarón levő nipeket és az órát leszedje, hanem egy rántással lerántotta a takarót úgy, hogy minden a földre tukott. Akkor esett le az óra is és megállott. Azonban a gróf a kandallópárkányon sem találta az okmányt és ott csak a finom porrétegben az újainak a nyomai látszanak. A gróft erre elfogta a mérhetetlen méreg. Hogyan, azt a papirdarabot, amelynek a kedvéért gyilkolt, amely miatt saját életét is kockára tette, ne kerüjön elő? Majd megkeresni Lerohant a kastély alsó helyiségeibe, ballát hoz, aztán visszatér és mindent szertesz-tör, felészíti a butorokat, de mind hiába, az okmány

csak nem kerül elő. Azután átmegy a szomszédos szobába és ott folytatja a pusztítást és az okmány után a kutatást. Minden hiába. Még a saját íróasztalát is felfeszíti, szétdarabolja. Híszén az az íróasztal valamikor Sárosi asztala volt és hátha van abban valami titkos fiók, amelyet ő nem ismert, de amelynek a létezéséről a felesége tudott. Amde az íróasztalt is hasztalanul hasogatta szét. Akkor aztán az jutott az eszébe, hogy a felesége esetleg a drága okmányt a fotelék és diványok támláiba rejtette el. Sorra felhasogatja azokat, kiszedi a löszört belőlük, azonban az okmányt csak nem találja meg. Dühöng, mint valami eszeveszett, azonban nem akar lemondani az okmányról. A könyvszekrényből sorra előveszi a könyveket. Mind-egyiket végiglapozza, hátha benne lesz az irás. Mikor egy-egy könyvet hiába forgatott végig, csalódottan dobja a földre. Határtalan dühében ismét átmegy a hálószobába és ráveti magát a halottira, mert haragszik rá, mivel olyan jól dugta el az okmányt. Eszeveszett dühében a halottat összevissza szurkálja, aztán a lábával tapossa meg.

A detektív előadása olyan élénk volt, hogy két hallgatója szinte maga előtt látta a dühöngő gróft, amint tehetetlenségében a hullára veti magát. Aztán lélekzetüket visszafojtva hallgatták Sebestyén elbeszélésének a folytatását.

— A gróf aztán egyszerre lehiggadt. Eszébe jutott, hogy az idő siet és neki reggelig sok mindent kell elvégeznie. Ugy kell mindent csoportosítania, hogy azt higgyék, őt is meggyilkolták és hogy mindketten rablógyilkosság áldozatai lettek. Azonban saját szökéséhez is meg kellett tennie az előkészületeket. Erre elsősorban szükség volt, hogy ne ismerjék föl és azért fölládozta szép szakállát, melyet a tükör előtt ollóval levágott, aztán pedig ugyancsak a tükör előtt megberetváltozott.

— Hogy mondja, — kérdezte a jegyző — megberetváltozott? Gondolja, hogy olyan hidegvérű lett egyszerre?

— Feltétlenül. Mikor belátta, hogy az okmányt hiába keresi, legalább azt akarta elérni, hogy a szökése sikerüljön és hogy a gyilkosság gyanúját másokra hárítsa. Hogy pedig megberetváltozott, arra bizonyítékom van. Már délután megtaláltam a törölközőt, amelyet a beretválásnál használt és amelybe a beretvát megtörölte. Biztos vagyok benne, ha sokat letatnánk, valahol papirosba esomagolva és elrejtve megtalálnánk a levágott szakállát is. Azután nekilátott, hogy a grófnő hulláját a kastélyból kivigye. Előbb azonban elment a kastély melléképületébe, amely a cselédségnek szolgál lakásul. Ott megkereste a kertész egyik bluzát, amelyről letépte az egyik zsebellenzőt, azt magával vitte, aztán visszatért a hullához, azt fel-emelte és végigvitte a folyosón. Ahogy a hullával ment, mindenütt bőségesen omlott abból a vér. A kijárat előtt letette a hullát és a helyet nagyobb vértöcsa jelzi.

(Folyt. köv.)

Állami adóhivatal Gataia.

Közhirre tesszük, hogy hivatalunkban f. é. október hó 29. (huszonkilencedikén) délelőtt 10 órakor el fognak adatni nyilvános árverésen a Skurka Ladislau Comp. uraktól lefoglalt mezőgazdasági tárgyak állami tartozásban és pedig: Egy dinamó 250 erősségű, voltos s egy Dinamó 10 erősségű, voltos a hozzátartozó alkatrészekkel s tárgyakkal együtt. Megtekinthetők bármikor.

Gataiai állami adóhivatal főnöke

Nicolescu s. s.

3152

MOZI

Belvárosi Mozi:
Csütörtök és Péntek, okt. 18-19.

Gyárvárosi Mozi:
Vasárnap, október 21.

Mehalai Mozi:
Kedd, október 23.

A BECSTELENEK

Megható dráma az alsóbb osztályok életéből. Igen érdekes film az összes társadalmi osztályok részére.

Rendezte:

Gerhard Lamprecht

A főszerepekben:

BERNHARD GOETZE
MADY CHRISTIANS
AUD EGEDE NISSEN

Monopol: Cawa-Fim București.

Az előadások kezdete:
5, 7 és 9 órakor.

Olvassa

mindennap
a „Déli Hirlapot”

Déli Hírlap

1928 OKTÓBER 19

LEGUJABB

IV. ÉVF. 244. SZÁM

Felmentő ítélet

a temesvári vádlottakra vonatkozólag a kommunistaperben, melynek elítélt vádlottai tíz évig terjedő börtönt is kaptak

Kolozsvár, október 18.

Tárgyalás iránt még olyan nagy érdeklődés nem nyilvánult meg, mint a kommunistaper kolozsvári főtárgyalásának tegnapi záró akkordja iránt, amikor is elhangzott az ítélet. A közönség már korán reggel zsufolástig megtöltötte a tárgyalási termet, amelynek forró légköre az esti órákban, amikor a bíróság ítélete elhangzott, szinte izzóvá vált. A délelőtti tárgyalás még több vádlott utolsó felszólalásával telt el.

Rozván Jenő dr. rámutatott még egyszer arra, hogy nem a saját érdekeit képviselte, hanem a szakszervezetekét. A falusi és városi dolgozók blokkja nem kommunista alakulat, mert a választásoknál azért küzdöttek, hogy munkásképviseletet küldjenek a parlamentbe.

Müller Kálmán beszélt ezután röviden és ismét csak azt hangoztatta, hogy az egységes szakszervezetek minden politikai párttól mentesek.

Neumann-Máté Ernő mondotta el védőszavait. Hangsúlyozta, hogy ő kommunista és ha ez büntetendő, akkor büntessék meg. De ő büntetendő eseményt nem követett el.

A hadbírószék ezzel a tárgyalást befejezettnek vette, felolvasta a kérdéseket, majd délelőtt féltizenegy órakor ítélethozatalra vonult vissza. Este nyolc óráig tartott a tanácskozás. Leirhatatlan volt az izgalom, amely a várákosz hosszú ideje alatt, különösen az utolsó órákban tetőpontra hágott. A közönség az ítélet kihirdetését visszafojtott lélegzettel hallgatta, egy-egy súlyosabb ítéletnél felesukló hangok hallatszottak, a felmentő döntést a közönség mintegy megkönnyebbült sóhajjal vette tudomásul. Az ítélet kihirdetése előtt a vádlottakat kivették a teremből, mert a katonai perrendtartás értelmében azon a vádlottak nem lehetnek jelen.

Az ítélet Rozván Jenő dr., Müller Kálmánt és Aradi Viktort, tehát a nagy per intellektuális fővádlottait felmentette. Aradi Viktort tiltott fegyverviseletért ötszáz leire ítélték. Ezenkívül a bíróság még harminc vádlott felmentését mondta ki, akik a per lényegtelenebb vádlottai sorából kerülnek ki. A per temesvári vádlottai ellen az eljárást még a tárgyalás során a bi-

róság megszüntette, kivéve Müller Kálmánt, akivel szemben az ítélet felmentő volt. Tizenhat távollevő vádlottat in contumaciam ítélt el a hadbírószék, valamennyit ötől tíz évig terjedő börtönre.

A kiszabott büntetés nagysága arányában az ítélet következőképpen szól: Neumann-Máté Ernő nagyváradi hírlapíró kilenc évi börtönre, ötvenezer leje pénzbírságra és tíz évi jogvesztésre ítélték. Haya Lipschitz kisenevi tanárnő nyolc évi börtönbüntetését kapott. Szekovics Sándor nagyváradi vádlottat hét évi börtönre ítélték. Lénárt Árpád nagyváradi vádlott és Imbre Péter rakasdi lakatos hat évi börtönt, Lazár Ödön nagyváradi kereskedő és Avramescu Dávid bukaresti vádlott három-három évi börtönt kapott. Weisz Jolán gépirónót egy évi börtönre, Gembez Frigyes nagyváradi vádlottat hat havi börtönre, Ferenc Ferenc nagyváradi mérnököt hat havi börtönre, Dan István kolozsvári munkásitkárt négy havi

börtönre, Ullmann Sándor nagyváradi vádlottat és Schwartz Friderikát három-három hónapi börtönre, Steinhardt Izidor nagyváradi vádlottat két havi börtönre ítélték. Szántó Dezső dr. nagyváradi vádlottat egy havi börtönre, Gellért Lajos nagyváradi vádlottat tizenöt napi börtönre. Foris István újságíró, aki szintén távollevő volt, in contumaciam tíz évi börtönre ítélték.

Az aradi vádlottak közül Baga Jánost és Matheisz Pétert a hadbírószék felmentette. A többi vádlott ellen az eljárást megszüntették.

A nagyváradi Phöbusz-gyár sztrájkjából kifolyólag letartóztatott vádlottakat felmentették. Heigl János, Friedmann Mátyás temesvári vádlottakról az ítélet nem szól, tehát ellenük az eljárást időközben megszüntették.

Este kilenc óra volt, amikor az ítélet kihirdetése véget ért és városszerző szövegét tárgyat képezte a hadbírószék igazságtévése.

A királykérdés megoldása nyugtalanítja a magyarországi keresztény gazdasági pártot

Budapest, október 18.

A keresztény gazdasági párt tegnap este értekezletre gyűlt össze, hogy megbeszélje az aktuális politikai kérdéseket. Zichy János gróf szóvá tette Bethlen István miniszterelnöknek Nagyencken tartott beszédét és aggodalmát fejezte ki, mivel szerinte a beszéd a királykérdésnek megoldását szabadkirályválasztás útján sejteti. Vass József népjóléti miniszter, aki az értekezleten szintén jelen volt, Zichy felszólalására nem válaszolt. Az értekezlet elhatározta, hogy a párt a parlamenten kívül megkéri Bethlen miniszterelnököt, hogy a kormánynak ebben az ügyben való felfogásáról felvilágosítást adjon.

Zichy János gróftól bizták meg, hogy Bethlentől felvilágosítást kérjen.

A további tanácskozások során Zichy János említette, hogy a legitimizmus híveit igen nyugtalanítja Gömbös Gyulának államtitkárrá való ki-

nevezése, mert nem ismeri annak hátterét és indokait. Az értekezlet felkérésére Vass József népjóléti miniszter kijelentette, hogy ismeri a kinevezés előzményeit és megnyugtathatja az értekezletet, hogy Gömbös államtitkársága semilyen olyan tendenciákkal nincsen összefüggésben, aminőket belemagyaráznak. A párt elhatározta, hogy Bethlen miniszterelnöktől erre nézve is felvilágosítást kér.

Vass József miniszter azután ismertette a házszabályrevízió tervét.

Eszerint a költségvetés általános vitája az eddigi husz nap helyett csak tíz napig fog tartani, a részletes vita pedig csak kettőig.

Indítványokat ezután csak a bizottságokban lehet előterjeszteni. A beszédidő az új házszabály szerint a plénumban egy óra, amely külön engedély mellett sem lehet több két óránál. A költségvetést és az appropriációs javaslatot együtt fogják tárgyalni.

JÖVŐ HÉTEN KEZDŐDIK A FELIRATI VITA. Bukarestből jelentik: A parlament üléseit a tisztikar megválasztása után a jövő hétre napolták el. A feliratj vita október huszonharmadikán kezdődik és ezen a nemzeti párt nem vesz részt. Az ellenzék részéről csupán Averescu tábornok, illetve Papacostea vesz részt a vitában, Jorga megjelenése bizonytalan.

FÉLTIK EURÓPA NYUGALMÁT. Budapestről jelentik: Apponyi Albert gróf megjelent a parlament folyosóján és az újságíróknak kijelentette, hogy a külpolitikai helyzet kedvezőbb, mint régebben. Az igazság érési folyamata azonban lassu és Magyarországnak nem szabad elfelejteni, hogy kicsi ország és ha a nagyobbak igazságát át is érzik, mégsem ekszponálhatják magukat, mert attól félnek, hogy megzavarják Európa látszólagos nyugalmi állapotát. A rapallói optánstárgyalásokról kijelentette, hogy azokat nem tartja kilátástalannak.

A BÉKE FELE. Párisból jelentik: Franciaország jövő évi hadügyi költségvetése 7680 millió frank, ami 849 millió frankkal több, mint a múlt évi költségvetés.

A TARTÓZKODÓ AMERIKA. Washingtonból jelentik: A lapok sokat foglalkoznak Magyarországnak a Kellogg-paktumhoz való hozzájárulásával. Ami Magyarország állítólagos fentartásait illeti, ezekről azt írják az amerikai újságok, hogy az Unio nem óhajt belekeveredni az európai vitákba és Magyarország érdekében nem interveniálhat. Általában Amerikában tartózkodnak a politikai állásfoglalástól.

LÉGHAJÓ AGYUKKAL. Londonból táviratozzák: A Daily Mail jelenleg Tokióból, hogy a japán tengerészeti vezérkar mérnökei új hatalmas léghajó terveit fejezték be. Ez a léghajó agyukkal és bombákkal lesz felszerelve és akcióképessége háromezer mérföld sugarú lesz.

JÖN A HIVATALOS KÖZLÉS. Párisból jelentik: A francia kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amely után Briand külügyminiszter kijelentette, hogy a flottaegyezményt haldéktalanul nyilvánosságra hozzák.

A SZOVJET CSATLAKOZÁSA. Moszkvából jelentik: A moszkvai francia nagykövét tegnap átnyújtotta Litvinov külügyi népbiztosnak a Kellogg-paktum egy példányát. Ezzel az átadással az aláíró hatalmak tudomásul vették, hogy a paktumhoz Szovjet-országnak is csatlakozott.